

***Pochazia shantungensis* – неприятел включен в списъка за предупреждения на Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (EPPO Alert List)**

Европейската и средиземноморска организация за растителна защита, през юни 2021 г., включи в списъка си за предупреждения (EPPO Alert List)¹ нов неприятел - *Pochazia shantungensis*, който вреди по овощни, горски и декоративни видове.

Неприятелят *Pochazia shantungensis* Chou & Lu, 1977 (синоним *Ricania shantungensis*), е азиатски инвазивен вид, който принадлежи към разред Hemiptera (полутвърдокрили), семейство Ricaniidae. Той е включен в списъка за предупреждения на EPPO, във връзка с появата му в Турция и Франция и щетите, които нанася по голям брой растения гостоприемници.

Растения гостоприемници

Pochazia shantungensis е типичен полифаг, който нанася повреди на повече от 200 растителни вида, принадлежащи към 81 семейства. Основни гостоприемници на неприятеля са овощните видове от род *Malus* - *Malus pumila* (ябълка), род *Vaccinium* (боровинка), род *Prunus* – *Prunus persica* (праскова), род *Diospyros* - *Diospyros kaki* (райска ябълка), род *Castanea* (кестен), както и голям брой горски и декоративни видове - *Aralia elata*, *Styrax japonicus*, *Salix gracilistyla*, *Broussonetia kazinoki*, *Albizia julibrissin*, *Ailanthus altissima*, *Castanea crenata*, *Robinia pseudoacacia* и *Cornus officinalis*.

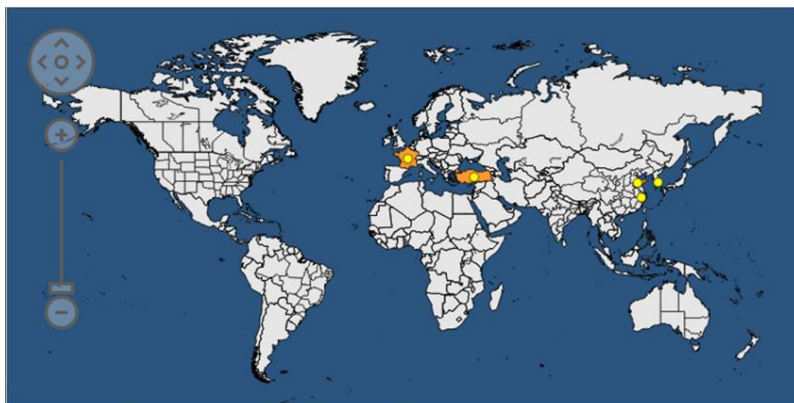
Географско разпространение

Неприятелят *Pochazia shantungensis* произхожда от Китай (Shandong, Zhejiang) и е описан за първи път през 1977 г. През 2010 г., е въведен в Република Корея, където за кратък период от време бързо се разпространява.

¹ EPPO Alert List, сам по себе си не е списък на вредители, препоръчани за регулиране като карантинни вредители и не представлява препоръка за фитосанитарни разпоредби.

В региона на ЕРРО, *Pochazia shantungensis* е докладван за първи път през септември 2018 г., от европейската част на Турция, област Сарьер (близо до Истанбул). Впоследствие неприятелят е докладван и от азиатската част на района на Истанбул.

Франция за първи път докладва *Pochazia shantungensis* през ноември 2018 г. (един екземпляр) и през октомври 2019 г. (два екземпляра). Вредителят е бил открит в овощна градина в Cagnes-sur-Mer, департамент Приморски Алпи (Alpes-Maritimes), префектура Ница, регион Прованс-Алпи-Лазурен бряг (Provence-Alpes-Côte d'Azur).

В световната база данни на ЕРРО към 1 юли 2021 г., се съобщава, че *Pochazia shantungensis* присъства в: Азия – Китай и Република Корея (Южна Корея) и Европа – Франция и Турция.

Биология на неприятеля

В ареала си на произход (Китай) *Pochazia shantungensis*, развива две поколения годишно, а в Република Корея - едно поколение. Зимува като яйце върху кората на дърветата. Яйцата са покрити с бели восъчни нишки. В Република Корея началото на излюпване на презимувалите яйца се наблюдава към края на месец май, а масовото излюпване към средата на месец юли. След излюпването си ларвите преминават през пет ларвни възрасти. Младите ларви предпочитат да се хранят с тревистите растения гостоприемници. Ларвите от пета възраст се появяват в началото на месец август.

Масовото имагиниране на възрастните от второ поколение започва към края на месец август. Женските пеперуди от новото поколение снасят яйцата си върху младите събла на дървесните расетия гостоприемници. Възрастните пеперуди са с дължина около 15 мм.

Вреда нанасят ларвите и възрастните женски, при храненето си, като смучат сок от нападнатите растения и при снасяне на яйцата върху младите клонки.

При храненето си неприятеля отделя секрети и медена роса, върху която се развиват чернилни гъбички. Медената роса затруднява физиологичните процеси на дърветата и допълнително допринася за загиването им.

В Република Корея, от 2015 до 2017 г., популацията на *Pochazia shantungensis* се е увеличила с над 100% и е причинил сериозни икономически щети.

В Китай щети се отчитат само в района на Zhejiang.

В овощните градини *Pochazia shantungensis* се контролира, чрез третиране на нападнатите дървета с инсектициди.

Път на навлизане и разпространение

Потенциалният път за навлизане на *Pochazia shantungensis* е посредством международния търговски обмен и движение на растения за засаждане от растенията гостоприемници, произхождащи от страни, с наличие на неприятеля.

Данни за естественото разпространение на *Pochazia shantungensis* липсват, но се предполага, че на къси разстояния, неприятеля може да се разпространи чрез придвижване на ларвите и летежа на възрастните индивиди.

На големи разстояния разпространението на *Pochazia shantungensis* може да се осъществи, чрез яйцата, намиращи се върху растенията за засаждения.

Възможен риск

Pochazia shantungensis е вредител, който нанася повреди по голям брой гостоприемници, в това число икономически важни овощни видове, които са широко разпространени в целия регион на ЕРРО. Неприятелят вече е въведен в две държави от района на ЕРРО (Франция и Турция) и вероятно се е установил на местно ниво.

Pochazia shantungensis е икономически важен вредител за Република Корея и отделни части на Китай. При установяването си в региона на ЕРРО, той може да се превърне във важен вредител за овощните, горските и декоративните растения гостоприемници отглеждани там.

Тъй като *Pochazia shantungensis* може да представлява заплаха за овощните, горските и декоративните видове, препоръчително е той да бъде наблюдаван в целия регион на ЕРРО.

Значение за България

Към настоящия момент *Pochazia shantungensis* не присъства в Р България.

При неспазване на фитосанитарните мерки за контрол, *Pochazia shantungensis* би могъл да навлезе в страната ни чрез внос на растения за засаждане от растенията гостоприемници, произхождащи от страни с наличие на вредителя.

При евентуално навлизане в страната, съществува реална възможност за установяване на вида, тъй като гостоприемниците на *Pochazia shantungensis*, в това число голям брой овощни видове, са икономически важни култури за страната ни, а екоклиматичните условия в България и районите в Турция и Франция, където се среща неприятеля, са сходни и подходящи за развитието му.

След евентуално установяване на неприятеля, той би могъл да се разпространи не само чрез движение и търговски обмен на растенията за засаждане (чрез яйцата, намиращи се върху тях), но и по естествен път, чрез миграцията на ларвите и летежа на пеперудите на къси разстояния.

При евентуално навлизане и установяване на *Pochazia shantungensis* в България, би могло да се очаква отрицателно въздействие върху овощните, горските и декоративните растения.

При обследване и съмнение за наличие на неприятеля и/или предполагаеми повреди от него, е необходимо незабавно да се уведомят официалните власти. Ранното откриване би могло да помогне за управлението на този вредител в България.

Източници:

EPPO Alert List – last updated in 2021-06,

https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/alert_list

EPPO Global Database,

<https://gd.eppo.int/taxon/POCZSH>

Predicting the potential habitat, host plants, and geographical distribution of *Pochazia shantungensis* (Hemiptera: Ricaniiidae) in Korea.

<https://www.cabdirect.org/cabdirect/abstract/20153349627>

Ecological characteristics and environmentally friendly control strategies of *Pochazia shantungensis* (Hemiptera: Ricaniidae) in Korea,

<https://www.cabdirect.org/cabdirect/abstract/20163399537>

Снимков материал: EPPO Global Database,

<https://gd.eppo.int/taxon/POCZSH/photos>

Други научни становища и актуална информация в областта на здравето на растенията, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:
<http://corhv.government.bg/>

Изготвил: Татяна Величкова, главен експерт;

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ;

20.10.2021 г.